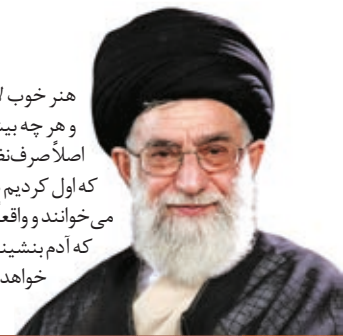

در جلسات، شعر را کامل نقد کنید

هنر خوب لازم است. حالا شما کارتان در باب هنر، کار شعر است؛ ان شاء الله باید هر چه بهتر و هر چه بیشتر آثار قدما و آثار اساتید را بخوانید، در آنها متوقف نباشید. اما از نیکویی های آنها اصلاً صرف نظر نکنید و به آنچه که تا حالا گیرتان آمده، قانع نباشید. من عرض بکنم تعریف های که اول کردیم همماش درست، اما این معنایش این نیست که شعرهای جوان های خوب و عزیز ما - می خوانند و واقعاً تحسین ما را برمی انگیزند - بی عیب است؛ نه، اینجا به آن معنا جلسه نقادی نیست که آدم بنشیند، نقد کند و عیار شعر را مشخص بکند؛ والا اگر پای عیار سنجی باشد، اشکالاتی وارد خواهد شد. باید این اشکالات را خودتان پیدا کنید. ■

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از شعرا ۱۳۸۸/۶/۱۴

ویژه دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره

شماره سوم، ۲۸ تیر ماه ۱۳۹۱

محمدعلی بهمنی

ادبیات و آکارشناسی کنیم؛ نه داوری

اسماعیل امینی

تربیت محافل شعری

پرویز جلیلی

پرورش ادیبان مسلمان

وقتی دریاچه آب می شود

اولین روز دو نکته سخت مشغولم می کند؛ یکی سخنرانی معاون سیاسی اجتماعی استانداری ارومیه آقای فتح اللهی است که گمان نمی کردم از یک مقام بسیار سیاسی سخنان فرهنگی و هنری در سطح کارشناسی بشنوم. آن قدر که پس از سخنرانی به ایشان پیشنهاد تنظیم آن سخنان برای چاپ به صورت یک کتاب بدهم، این سخنرانی ناخودآگاه من را به یاد یک سخنرانی دیگر در همین ارومیه انداخت که یازده سال پیش شنیده بودم. آن سال به خاطر یک جشنواره آمده بودم؛ جشنواره ادبیات داستانی بسیج که سال ۷۹ در تبریز برگزار کردیم و سال هشتاد و هشتاد و یکم ارومیه در مراسم اختتامیه. فرصتی هم به استاندار وقت استان داده شده بود تا بیاید و به اصطلاح پشت تریبون قرار بگیرد که آمد و قرار گرفت، اما فرمایش هایی که فرمودند خیلی عجیب و قابل تأمل بود. ایشان خبر از تشکیل دهکده جهانی دادند و توصیه نمودند که ما هم ناگزیر باید عضو این دهکده بشویم و فرامین کد خدا را اطاعت کنیم و از این قبیل سفارش های ایمنی افی المجلس داد دوستان در آمد و جناب استاندار فهمید که مخاطبانش را اشتباه گرفته است. البته دوران، دوران به اصطلاح اصلاحات بود و جناب استاندار هم مدیری در طراز سیاست های آن روز، برنامه عصر ما رفتن به ساحل دریاچه ارومیه است. دوست ندارم بروم، شنیده ام که دریاچه رفته رفته آب می شود. کوچک می شود، خشک می شود. دوست ندارم موجود در حال زوال را ببینم؛ به ویژه که چند بار این دریاچه را پر آب و لبریز دیده بودم، اما نمی توانم نرم. قانون جشنواره است سوار مینی بوس ها می شویم و می رویم. غروب به ساحل خشک آن می رسیم، باد شرقی تند می وزد، اما مرطوب و باطراوت است. همه اهل قلم بر لب ساحل تشنه می ایستند. دست به سینه مغموم و چشمم به دور دست ها می دوزند که هنوز آب است و حیات. احساس می کنم دوستان بر آرامگاه یک دریاچه مرده آمده اند و در حال فاتحه خوانی اند. من مرگ هامون را در سیستان و بلوچستان دیده ام. نمی خواهم این یکی را باور کنم. هوا تیره می شود و دل غریب در غروب تنگ می شود. دنبال نماز خانم، اما نه آبی ای پیدا می کنم و نه گوشه دنجی؛ دلم گرفته.

از تهران سفارش کرده ام که اگر زمان اجازه داد حتماً به عیادت حضرت آیت الله حسینی برویم. شنیده بودم که ایشان بیمار هستند. یازده سال پیش در همان جشنواره بسیج ایشان را زیارت کرده بودم. در دوران ها دولت به اصطلاح اصلاح طلبان در حق آن بزرگوار ناجوانمردی را به حد نهایت رساندند. نمی دانم آن جماعت مغرور و متکبر چه کینه ای با مجاهدان واقعی انقلاب و اسلام داشتند که به گفته مدیران مسؤول یکی از همان روزنامه های زنجیرهای به خیر نگاری مأموریت داده شده بود تا هر روز درباره آیت الله حسینی مطلب بنویسد؛ آن هم به طعنه و تمسخر. در حالی که ایشان از ستون های انقلاب در این منطقه هستند.

یکی از همکاران روابط عمومی از من می خواهد تا یادداشتی برای آخرین ویژه نامه جشنواره بنویسم. بلافاصله قبول می کنم. حرف ها روی دلم مانده، نیاز به نوشتن دارم؛ قبول می کنم هنوز جشنواره تمام نشده، هنوز به اختتامیه نرسیده ایم؛ هنوز برندگان اعلام نشده اند، هنوز... اما دیگر وقتی نماند. من باید مطلب را تحویل بدهم. شاید آنها را هم نوشتم. ■

دل نوشته مدیر مرکز آفرینش های ادبی حوزه هنری
امیر حسن فردی

گزارش کارگاه های تخصصی ترجمه و نشر به سیمیرغ و یادداشت مدیران استانی

پایان کار دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره

فرصت سازی برای کشف استعداد های ادبی

شعر و داستان جوان سوره
شماره سوم، ۲۸ تیر ماه ۱۳۹۱

پایان کار دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره

فرصت‌سازی برای کشف استعداد های ادبی

شعر در بای استاد بهمنی

در یادش دست خواهر و من هم برادرش شاعر تر از همیشه نشستم برابرش خواهر سلام! با غزلی نیمه آمدم تا با شما قشنگ شود نیم دیگرش می خواهم اعتراف کنم هر غزل که ما با هم سروده ایم جهان کرده از برش خواهر! زمان، زمان برادر کشی ست باز شاید به گوش ها نرسد بیت آخرش با خود ببر مرا که نیوسد در این سکون شعری که دوست داشتی از خود رهاترش در یاد سکوت کرده و من حرف می زنم حس می کنم که راه نبردم به باورش در یاد منم! هم او که به تعداد موج هات با هر غروب خورده بر این صخره ها سرش هم او که دل زده است به اعماق و کوسه ها خون می خورند از رگ در خون شناورش خواهر! برادر تو کم از ماهیان که نیست خرچنگ مخواه بر بسند پیکرش در یاد سکوت کرده و من بغض کرده ام بغض برادرانه از قهر خواهرش

این نویسنده و شاعر انقلاب گفت: نگاه دنیا به ملت ایران است و شما هنرمندان جوان در حوزه هنری باید با آثار خود از آن پاسداری کنید. محمدعلی بهمنی یکی از شاعران برجسته کشور نیز در مراسم اختتامیه حضور یافت و همه به احترامش ایستادند و او را تشویق کردند. محمدعلی بهمنی شاعر شناخته شده کشور نیز در این برنامه گفت: این لحظه برای من لحظه ای ماندگار است. زیر یک آسمان با یک جهان آسمان اندیشه نشستام و امیدوارم همه این دقایق یادگاری باشد با یاد همه خوبانی که در جمع ما نیستند. این استاد برجسته کشور همچنین شعر زیبایی در باره که از سروده های خودش بود را برای همگان خواند و شرف مخاطبان را برانگیخت. همچنین محمد همزه زاده معاون فرهنگی حوزه هنری برای اهدای جایزه یکی از برگزیدگان روی سن آمد و گفت: در این جشنواره آثار درخشانی را شاهد بودیم.

وی با بیان اینکه یکی از مهم ترین جشنواره های ادبی کشور برگزار شده، اظهار داشت: با بررسی های انجام شده از آثار ارسالی مشخص شده است که داوران از این آثار راضی بودند و آثار به لحاظ کیفی رشد مطلوبی داشتند. همزه زاده با تأکید بر مضامین ارزشی تصریح کرد: توجه به مضامین دفاع مقدس به عنوان یکی از موارد مورد تأکید حوزه هنری، باید با جدیت بیشتری از سوی شاعران و نویسندگان تقویت شود.

این مقام مسؤول با اشاره به بخش کودک و نوجوان در دهمین جشنواره شعر و داستان سوره تأکید کرد: در این جشنواره توجه خوبی به ادبیات کودک و نوجوان شده است و باید این روند در تولید آثار کودک و نوجوان ادامه یابد. همزه زاده ابراز امیدواری کرد: در آینده ای نزدیک برگزیدگان را در قالب

جشنواره شعر و داستان جوان سوره به کار خود پایان داد. مراسم اختتامیه این جشنواره با حضور مسؤولان، هنرمندان و فرهنگ دوستان در تالار وحدت شهر ارومیه برگزار شد. در این مراسم از برگزیدگان بخش های شعر و داستان تقدیر شد و هنرمندان بار دیگر از دهمین ایستگاه ادب و هنر گذشتند و با امیدواری به فرصت های فراهم شده در ضمن دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره ارومیه را ترک کردند.

در ابتدای مراسم که اجرای آن را مجری توانمند کشور مان، رسالت بوذری بر عهده داشت، آیتم اهدای جوایز در نظر گرفته شده بود، هر یک از هدایا با یک ابتکار جالب و جدید از طریق فرد به فرد مسؤولان برگزار کننده، داوران و مهمانان ویژه به شاعران و نویسندگان جوان، دهمین جشنواره داده می شد. شیوه این مراسم این گونه بود که در یک کلیپ جالب ابتدای شعر و داستان هر یک از برگزیدگان خوانده می شد و پس از آن نام این هنرمندان اعلام می شد و روی صحنه می آمدند و جوایز را دریافت می کردند.

در این میان کمال شفیعی که برای اهدای یکی از جوایز روی صحنه آمده بود، گفت: نسل جوان دفاع از آرمان های نظام جمهوری اسلامی ایران را به عهده دارد و قلم زدن در عصر تهاجم فرهنگی به جوانان سپرده شده است و این امر یک مجاهدت بی نظیر است.

نویسنده «نورالدین پسر ایران» نیز به این مراسم آمد تا جایزه یکی از نویسندگان و شاعران را بدهد؛ همچنین مجتبی رحماندوست، نویسنده دفاع مقدس نیز در این آیین باشکوه حضور داشت و گفت: مقاومت و پیشرفت همیشه از تأکیدات مردم ایران بوده و هست، اکنون تمام دنیا منتظرند تا ببینند ایرانیان چه می کنند و چه نتیجه ای می گیرند.

نوعی نگاه

احمد شاکری در آستانه برگزاری جشنواره شعر و داستان جوان سوره:

معرفی نفر اول در هر جشنواره الزامی نیست

احمد شاکری، نویسنده و منتقد ادبی، معتقد است اگر در همه دوره‌های یک جشنواره معرفی اثر برگزیده یک ضرورت باشد، امکان خطای زیاد می‌شود.

شاکری در توضیح این مطلب گفت: معرفی یک اثر برتر در جشنواره‌ها به معنای معرفی الگوی ادبی مخصوص همان سال نیست بلکه اثر برگزیده معرف شاخص یک دوره ادبی است بنابراین خارج از عدالت و رعایت ملاک‌های ادبی است که در همه ادوار یک جشنواره آثار اول را بدون توجه به توان ادبی اثر و صرفاً به منظور داشتن «رتبه اول» معرفی کنیم. نویسنده مجموعه داستان سرزمین پدري در ادامه به وجود متغیرهای خاص هر جشنواره اشاره کرد و گفت: تعداد آثار، مراحل داوری، سطح برگزاری جشنواره از لحاظ ملی، استانی و... تعداد داوران در هر مرحله، ظرفیت و توان ادبی شرکت کنندگان آن جشنواره و... متغیرهایی است که تعیین کننده نوع داوری آثار خواهد بود.

این منتقد ادبی ضمن برشمردن روش‌های انتخاب برگزیدگان در هر جشنواره اضافه کرد: انتخاب اثر برگزیده بر مبنای دوروش اجماع آرای داوران و نمره دهی به آثار صورت می‌گیرد و بر این اساس دقیق‌ترین شیوه داوری بر اساس ملاک‌های روشن و مشخص است و شاید از منصفانه‌ترین روش‌های داوری، بررسی آثار و امتیازدهی بر مبنای یک چارچوب کلی باشد.

شاکری با بیان اینکه اگر در جشنواره حکم اعلام نفر اول تحت هر شرایطی وجود داشته باشد شاید معرفی آثار برگزیده را از مدار اعتدال خارج کند، گفت: آثار مورد داوری باید واجد حدود و شاخص‌های ویژه‌ای باشد. ممکن است یک سال، سال رکود ادبیات باشد و اثر خاصی معرفی نشود که این منطقی است و نباید درباره معرفی نفر اول حکم صادر کرد. اگر در چنین وضعیتی اثری به عنوان نفر اول معرفی شود در حالیکه شایستگی چندانی ندارد، در سال بعد که آثار خوب تولید و معرفی می‌شود که واجد ویژگی‌ها، برجستگی‌ها و قوت ادبی هستند معرفی و ارائه جایزه ادبی از مدار اعتدال خارج خواهد شد.

وی با بیان اینکه ما نمی‌توانیم برای ادبیات حکم صادر کنیم، گفت: در پاسخ به برخی‌ها که به اعلام نفر اول به هر تریبی اعتقاد دارند می‌توان گفت ناعادلانه است که بگوییم حتماً یکی از آثار معرفی شود به عنوان نفر اول اعلام شود، حتی اگر شایستگی لازم را نداشته باشد، البته این مسأله یک قاعده کلی نیست و شرایط ویژه هر جشنواره در این مسأله بسیار تأثیرگذار است.

وی با توضیح اینکه اثری برتر است که از رقام نظیر خود در آن دوره متمایز و برتر باشد، در ادامه افزود: متغیرها برای هر جشنواره‌ای متفاوت است. به عنوان مثال در یک جشنواره جوان استانی باید مؤلفه‌های جوان بودن شرکت کنندگان و سطح استانی جشنواره را در نظر گرفت؛ بنابراین در اینجا ملاک‌های تعیین برگزیده یک جشنواره مثل «کتاب سال» کاربرد ندارد. پس به فراخور موضوع جشنواره، شرایط شرکت کنندگان و سطح جشنواره و... شیوه داوری و تعیین حداقل‌ها و حداکثرهای انتخاب اثر برگزیده قابل جابه‌جایی است. ■

در بخش شعر کلاسیک امیر توانا املشی رتبه اول از استان گیلان به اثر «شوق پرواز»، علی اصغر شیرازی رتبه دوم شعر کلاسیک از استان قم به اثر «کافه» و حسن خسروی وقار رتبه سوم شعر کلاسیک از استان قم به اثر «انار» تعلق گرفت.

همچنین در بخش شعر سپید مهدی نظارتی زاده برای اثر «با آستین‌های خالی» از استان اصفهان و عباس آنتشی برای «از صلح متفرم» از استان لرستان حائز رتبه‌های دوم و سوم شدند و منیره حسین پوری از استان یزد برای اثر «نذر» هشتمین خورشید شایسته تقدیر شعر سپید شد.

رتبه سوم شعر کودک و نوجوان به کبری بابایی لیچانی از استان تهران به اثر «مستاجر» و میلاد میرمحمدصادقی به عنوان رتبه اول داستان بزرگسال از استان البرز به اثر «شفیعه»، سیده عذرا موسوی

رتبه دوم داستان بزرگسال از استان قم به اثر «جشن باغ صدری» و وحید آقا کریمی از استان آذربایجان شرقی به اثر «خشت‌های سیاه خیاط سید» و محسن کاویانی از استان قم به اثر «چهل سال حسرت» به طور مشترک به عنوان رتبه سوم داستان بزرگسال معرفی شدند.

در بخش داستان کوتاه کودک و نوجوان مونا اسکندری از استان همدان برای اثر «فشقرق» به عنوان رتبه دوم و هامون قاپچی از استان تهران، بهترین بابایی دنیا به عنوان رتبه سوم انتخاب گردیدند.

در بخش داستان بزرگسال مریم میرزایی بسطامی از استان لرستان برای اثر «دست‌هایی رو به آسمان گنبد» رتبه اول، سیدحسین موسوی هاشمی پور از استان همدان «باید جایمان را عوض کنیم» رتبه دوم و صنم فاضل از استان آذربایجان غربی برای اثر «روشنایی نگار خلیلی» و مجتبی اسماعیل زاده از استان آذربایجان غربی برای اثر «بازگشت» شایسته تقدیر داستان کوتاه بزرگسال گردیدند.

در خصوص داستان کوتاه کودک و نوجوان فاطمه نفری از استان قم، گلوله‌های برفی به عنوان رتبه اول، فاطمه ظهیری از استان مرکزی به عنوان رتبه دوم برای اثر «ادکلن» و سیده فاطمه موسوی از استان قم به عنوان رتبه سوم برای اثر «مراهم دعوت کرده‌ای؟» معرفی شدند.

همچنین در پایان این مراسم اختتامیه کتاب لوح مشق با معرفی برگزیدگان دهمین جشنواره به همراه آثار آنها و معرفی هیأت داوان جشنواره که توسط مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری منتشر شده بود توزیع شد. شایان ذکر است این کتاب به سردبیری عباس یکرنگی تدوین و

نویسندگان مطرح و با آثار بزرگ خواهیم دید.

معاون هنری حوزه هنری با تأکید بر بزرگ‌ترین تفاوت و مزیت این جشنواره گفت: جشنواره‌ها عمدتاً اهداف رصدی دارند و ما هم در جذب آثار جشنواره موفق بودیم و امیدواریم که این روند ادامه داشته و ارتباطات با مخاطبان مستمر باشد.

وی با بیان اینکه جشنواره پایان کار نویسندگی نیست، اظهار داشت: ارتباط برگزیدگان باید با حوزه هنری حفظ شود و به این جشنواره محدود نباشد. در حاشیه مراسم حبیب ایل بیگی، مدیر روابط عمومی حوزه هنری با تأکید بر آینده نگری گفت: آینده اکنون را می‌سازد و باید از همین الان آثار را شناسایی کرد و پرورش داد.

ایل بیگی با اشاره به حضور هنرمندان از نقاط مختلف کشور تصریح کرد: این جشنواره مزیتی را برای کسانی ایجاد کرده است که شاید فرصت زیادی برای مطرح شدن نداشته باشند.

همچنین در این جشنواره به نفرات اول در بخش‌های شعر و داستان کلاسیک و شعر سپید، شعر و داستان با موضوع آزاد در مقاطع کودک و نوجوان و بزرگسال لوح تقدیر، تندیس جشنواره و هدیه نقدی داده شد. در این مراسم افرادی چون مجتبی رحماندوست، اسماعیل امینی، نورالدین عافی، رضیه تجار، موسی بیدج، حمیدرضا شاه آبادی، محمدرضا پیرامی، حسین فتاحی، ناصر فیض و بسیاری هنرمندان و مسؤولان هنری و فرهنگی کشور حضور داشتند.

برگزیدگان شعر و داستان

جشنواره شعر و داستان جوان سوره معرفی شدند

برگزیدگان این دوره جشنواره به دو بخش شعر و داستان تقسیم می‌شوند. در بخش شعر کلاسیک، رتبه اول قاسم بای از استان گیلان به اثر «آسمانی تر از کبوتر»، رتبه دوم سیما نوذری از استان بوشهر به اثر «مردی که شعر بود»، رتبه سوم حسنا محمدزاده از استان اصفهان به اثر «پرچم‌های یک‌رنگ» معرفی شدند.

در بخش شعر سپید، رتبه اول محمدصامی شهاب از استان همدان به اثر «حماسه به ساعت آمدنت»، رتبه دوم بهروز اقبالی درخشان از استان همدان به اثر «واژه‌های رهایی»، رتبه سوم فاطمه بیرانوند از استان لرستان به اثر «انقلاب» تعلق گرفت.

هادی فردوسی به عنوان رتبه سوم شعر کودک و نوجوان از استان فارس برای اثر «صبح امید» معرفی شد.

راویان انقلاب و روایت داستان روزهای دور و نزدیک...

بخش دوم

اولین نشست از سری کارگاه‌های داستان جشنواره شعر و داستان جوان با حضور استادان حوزه داستان نویسی امیر حسین فردی، حسین فتاحی، یوسف علی‌خانی، محمد مهدوی شجاعی و محمد رضا بایرامی تشکیل شد. بخش اول این گزارش در شماره قبل منتشر شده است و در ادامه بخش دوم آن می‌آید.

بازتاب رسانه‌های دهمین جشنواره شعر و داستان سوره

جشنواره شعر و داستان سوره بازتاب رسانه‌ای گسترده‌ای در سراسر کشور داشت و اکثر رسانه‌های دیداری و شنیداری این رویداد ادبی کشور را به تصویر کشیدند. هنگام ورود به ارومیه تیزرها و تابلوهای تبلیغاتی در سطح شهر مشاهده می‌شد و در این تیزرها زمان و مکان جشنواره را نشان می‌داد.

خبر آغاز به کار جشنواره شعر و داستان جوان سوره در خبرگزاری‌های مهر، ایرنا، ایسنا، فارس، واحد مرکزی خبر و باشگاه خبرنگاران و همچنین در روزنامه‌های اطلاعات، خراسان و رسالت منتشر شد.

صدا و سیمای مرکز آذربایجان غربی نیز انعکاس ویژه‌ای از این اتفاق هنری کشور را به تصویر کشید و تیزرهای گوناگونی را در شبکه استانی آذربایجان غربی پخش کرد که این تیزرها در اختتامیه جشنواره نیز به نمایش درآمد.

همچنین برخی رسانه‌ها با نگاهی تخصصی‌تر به این جشنواره پرداختند. از این جمله می‌توان به خبرگزاری‌های فارس، مهر و باشگاه خبرنگاران و تعدادی از روزنامه‌ها مطالبی را در این زمینه منتشر کردند. در این گزارش‌ها به ویژگی‌های این برنامه از جمله تمرکززدایی این جشنواره از پایتخت کشور، بخش آزاد جشنواره و بخش ویژه جشنواره موضوع انقلاب اسلامی، عدم سفارش نویسی و برگزاری کارگاه‌های تخصصی نشریه سیمیرغ، ترجمه شعر و داستان پرداخته شده بود و خواستار تداوم جشنواره‌های این چنینی در کشور شدند.

علاوه بر این در این رسانه‌ها به ایجاد انگیزه در بین جوانان ادب دوست از طریق جشنواره‌های فرهنگی و ادبی اشاره کردند و معتقد بودند که باید فرصت شناسانده شدن به جوانان مستعد در عرصه ادب داده شود تا ارتقای همه جانبه در ادبیات کشور حاصل شود.

همچنین در رسانه‌ها راه بر خورد با فرهنگ را که اکنون گریبان جامعه را گرفته است ارتقای ادب و فرهنگ در میان جوانان دانستند و مطرح کردند اگر جوانان ایران اسلامی رشد ادبی و در پی آن رشد فرهنگی بایند نه تنها می‌توانند در مقابل تهاجم فرهنگی کنونی بیایستند بلکه کشور را در مقاطع آینده در مقابل تهاجم‌های فرهنگی حفظ خواهند کرد. ■

نیامی گوید:

به زبان خودتان بنویسید

کلمات آغازین داستان جشنواره شعر و داستان جوان سوره از همان زمانی برای من شکل گرفت که از پله‌های هتل محل استقرار پایین می‌آمدم و پنجره اتاق ساختمان کارگرنشین روبه‌رو را دیدم. نگاه داستانی من از همین لحظه آغاز شد.

علی‌خانی، داستان سرای معاصر با بیان این مقدمه ادبی و خیال پردازانه با اشاره به وجود معضلی در میان نسل جوان، گفت: در سال‌های متمادی به شهرهای مختلفی سفر کرده‌ام و بزرگ‌ترین مشکلی که با آن برخورد می‌کردم این بود که جوانان، ادبیات جهان را به خوبی می‌شناختند. اما دریغ از اینکه نویسندگان سرشناس ایرانی را بشناسند و در آثار آنها کندوکاو و تأمل لازم را انجام دهند.

داور این دوره جشنواره سوره ادامه داد: نیما در کتاب خویش خطاب به شاعران جوان می‌گوید: «به زبان مردم بنویسید». اکنون من این جمله را تصحیح و توصیه می‌کنم به زبان خودتان بنویسید. نویسندگان، هنگامی که نوشتن را آغاز می‌کنند تصمیم می‌گیرند به نوع متفاوتی به نگارش اثر خود بپردازند و به همین دلیل زبان نگارش آنها دچار مشکل می‌شود.

اثر هنری از درگیری ذهن نویسنده

با واقعیت خلق می‌شود

در ادامه کارگاه داستان، محمد مهدوی شجاعی یکی دیگر از داوران جشنواره در تکمیل سخنان دیگر داوران اظهار داشت: امروز منابع مستند در تاریخ انقلاب اسلامی به فراوانی در اختیار علاقه‌مندان قرار دارد و حوزه هنری تهران یکی از مراکزی است که می‌توان منابع تاریخی انقلاب را در آن یافت.

از این رو و با تحقیقات میدانی و کتابخانه‌ای می‌توان سوزن‌های نابی را در واقعیت مستند پیدا کرد که اگر با ذهن نویسنده توانا درگیر شود، آثار ماندگاری خلق خواهد شد.

نویسندگان جوان:

طرح موضوع برای جشنواره، مخالف خلاقیت است

در ادامه داوران بخش داستان مجالی را در اختیار نویسندگان جوان قرار دادند تا به طرح دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود بپردازند.

علی‌خانی، داور جشنواره در باره طرح موضوع در جشنواره‌ها گفت: داستان برخلاف شعر یک صنعت است، صنعتی که باید آن را آموخت تا بتوان یک داستان را خلق کرد. نویسنده حتی در صورت اجبار باید بتواند بنویسد؛ چه موضوع طرح شده را قبول داشته و یا نداشته باشد. یک نویسنده توانا در هر صورت قادر به تولید یک اثر هنری ماندگار و قوی خواهد بود.

مطالعه ادبیات غرب

در کنار ادبیات شرق لازم است

یکی از جوانان حاضر در مقابل صحبت‌های علی‌خانی تصریح کرد: ما برای یادگیری مجبوریم ادبیات غرب را نیز مطالعه کنیم و در واقع نیاز به یادگیری دلیل اصلی جذب جوانان به سوی ادبیات غرب است.

وی همچنین اعلام کرد: جشنواره‌های موضوعی بزرگ‌ترین آسیب‌ها را به ادبیات می‌زند و سبب سطحی‌نگری می‌شوند از این رو بهتر است تا به جای پرداختن به این موضوع که چه بنویسیم به چگونگی نوشتن بپردازیم.

علی‌خانی در پاسخ گفت: دقیقاً مشکل از همان جا آغاز می‌شود که بسیاری از نویسندگان معاصر چگونه نوشتن را بلد نیستند. توان یک نویسنده سبب می‌شود تا تصویری ماندگار از جنگ و انقلاب به ظهور برسد.

شجاعی در ادامه صحبت‌های علی‌خانی اظهار داشت: ما هرگز نخواسته‌ایم که ادبیات را به مسلخ انقلاب ببریم و با قربانی کردن ارزش‌های ادبی، ادبیات را در خدمت انقلاب قرار دهیم. حوزه هنری هیچ‌گاه چنین پیشنهادی نداده و نخواهد داد.

وی افزود: در داوران آثار زبان‌روایی، اصول داستان‌نویسی، نگاه نو و پرداخت داستانی در اولویت قرار داشت. موضوع و اینکه کدام یک از آثار به صورت هم‌سو و جانبدارانه از انقلاب دفاع کرده در درجه آخر اهمیت قرار داشته است. ■

هنری را تدوین و تبیین کرده و رسالتی را که بر دوش داشتیم برای جامعه ادبی روشن سازیم.

دبیر دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره در ادامه گفت: برای رسیدن به اهدافمان برگزاری کلاس‌ها و کارگاه‌های تخصصی ضرورت داشت و این کارگاه‌ها را در دو سطح جوان و بزرگسال برگزار کردیم.

وی با بیان اینکه امروز علاقه‌مندان زیادی به ادبیات در کشورمان وجود دارد و نویسندگان و شاعران بسیاری نیز در ارتباط با حوزه هنری فعالیت می‌کنند، افزود: قصد داشتیم بستری را برای انعکاس آثار شاعران و نویسندگان حوزه هنری به ویژه در استان‌ها فراهم کنیم و به این منظور «سیمیرغ» متولد شد.

کارگاه نشر به سیمیرغ

نویسندگان و شاعران جوان سرمایه‌های سیمیرغ هستند

گفت: یکی از اهداف مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری کشف و پرورش استعدادهای ادبی استان‌هاست. وی ادامه داد: اولین قدم برای رسیدن به این هدف به دست آوردن آمار از استعدادهای خلاق ادبی در کشورمان بود و بانوعی غربالگری تلاش کردیم جوانان مستعد را در کشور شناسایی کنیم. شفیع اظهار داشت: در گام بعدی سعی داشتیم اهداف حوزه

کارگاه تخصصی نشریه ادبی سیمیرغ با حضور کمال شفیع دبیر دهمین جشنواره جوان سوره و محمد مهدوی شجاعی دبیر بخش داستان و نماینده تحریریه این نشریه برگزار شد. در این کارگاه نویسندگان و شاعران جوان به عنوان سرمایه‌های سیمیرغ مطرح شدند. کمال شفیع در این نشست به معرفی اهداف مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری به مدیریت امیر حسین فردی پرداخت و

گفت‌وگویی خبری

دیدگاه

پرورش ادیبان مسلمان

پرویز جلیلی، ضمن بیان این مطلب که ارزیابی اسلام در مورد شعر و داستان روی «هدف‌ها»، «جهت‌گیری‌ها» و «نتیجه‌ها» است، ادبیات را وسیله‌ای دانست که برای ارزیابی آن باید هدف آن را بررسی کرد.

رئیس شورای اسلامی شهر ارومیه با اشاره به جایگاه ادبیات در حماسه‌های تاریخی می‌گوید: «متأسفانه در طول تاریخ از ادبیات اقوام و ملل جهان، سوءاستفاده‌های فراوانی شده؛ ولی چه کسی می‌تواند این حقیقت را انکار کند که اشعار سازنده و همدرد در طول تاریخ، حماسه‌های فراوان آفریده و گاه قوم و ملتی را در برابر دشمنان خونخوار و ستمگر آنچنان بسیج کرده که بی‌پروا از همه چیز بر صف دشمن زده و قلب او را شکافته‌اند.»

او در ادامه به تأثیر ادبیات در بارور شدن انقلاب می‌پردازد و بیان می‌کند: «در دورانی که شاهد و ناظر بارور شدن انقلاب اسلامی بودیم، با چشم خود دیدیم که اشعار موزون و شعارهایی که در قالب شعر ریخته می‌شد، چه شور و هیجان و جنبشی می‌آفرید، خون‌ها را در رگ‌ها به جوش می‌آورد و صفوف انسان‌ها را به خروش وامی‌داشت. در واقع این اشعار کوتاه و ساده، اما حماسی، لرزه بر اندام دشمن می‌انداخت و پایه‌های کاخ‌نشینان را متزلزل می‌ساخت.»

جلیلی در مورد میزان مشارکت شورای اسلامی ارومیه با جشنواره شعر و داستان جوان سوره می‌گوید: «این شورا در همه برنامه‌های فرهنگی اجرا شده در سطح شهر ارومیه مشارکت داشته و به‌ویژه در برگزاری این جشنواره، هم از نظر مالی و هم معنوی به طور فعال شرکت کرده است.» او ادامه می‌دهد: «شورای اسلامی این شهر برای توسعه فرهنگی از هر اقدامی که باعث رشد فرهنگ در سطح شهر و جامعه می‌شود، حمایت کرده و خواهد کرد.»

جلیلی سپس به اقدامات فرهنگی این شورا اشاره می‌کند و می‌گوید: «احداث فرهنگسرا و کتابخانه از جمله فعالیت‌های فرهنگی ما بوده؛ همچنین اختصاص زمین به اداره کل ارشاد اسلامی نیز از دیگر اقداماتی است که اکنون بزرگ‌ترین کتابخانه استان در خیابان ارشاد ارومیه نتیجه این همکاری می‌باشد.» او درباره آمادگی‌های آتی در حوزه این فعالیت‌ها می‌گوید: «شورا آمادگی خود را برای واگذاری زمین رایگان برای احداث مراکز فرهنگی و علمی اعلام می‌کند و در این مورد نیز آماده حمایت‌های فرهنگی است.»

رئیس شورای اسلامی شهر ارومیه، برپایی چنین جشنواره‌هایی را سبب شکوفایی و بارور شدن استعدادهای پنهان ادبی جوان می‌داند و می‌گوید: «با برنامه‌ریزی صحیح و استفاده از پیشکسوتان و شخصیت‌های ادبی مسلمان می‌توان شاهد پرورش ادیبان مسلمان و معتقد بر ارزش‌های دینی و اسلامی بود.»

چگونگی پوشش تبلیغاتی و رسانه‌ای جشنواره دهم

رسانه‌ها در کنار جشنواره

علیزاده گفت: «روز قبل از برگزاری مراسم افتتاحیه جشنواره (یکشنبه ۲۵ تیر) نشست خبری با حضور کمال شفیع (دبیر هنری جشنواره سوره)، علیرضا نوروزی (رئیس حوزه هنری استان آذربایجان غربی) و ۳۰ نفر از خبرنگاران اهالی رسانه این استان برگزار شد.»

او با بیان اینکه هزار عدد پوستر و ۱۰۰ عدد پرچم جشنواره شعر و داستان جوان سوره تولید و منتشر شده، گفت: «۳۰ عدد بنر جشنواره تولید و در سطح شهر نصب شده و در زمینه اطلاع‌رسانی جشنواره، صداوسیما این استان فعالیت‌های بسیاری انجام داده است.»

مدیر روابط عمومی حوزه هنری آذربایجان غربی گفت: «ویژه‌نامه شبکه هنر نیز با موضوع جشنواره در ارومیه چاپ و منتشر شد که شماره ۲ آن طی برگزاری جشنواره و شماره ۳ این ویژه‌نامه پس از پایان جشنواره منتشر می‌شود.» علیزاده همچنین درباره برنامه‌های گردشگری که در روزهای جشنواره برای شرکت‌کنندگان، نویسندگان و شاعران و اهالی رسانه در نظر گرفته شده، اظهار داشت: «سه‌شنبه، ۲۷ تیرماه برای نویسندگان، برنامه ارومیه‌گردی در نظر گرفته شده که شامل بازدید از گنجینه ارومیه (دومین گنجینه کشور بعد از گنجینه ملی تهران به لحاظ تعداد آثار) و بازدید از مسجد جامع ارومیه که مربوط به قرن ۷ هجری است، در کنار بازار سنتی ارومیه از دوران صفوی می‌شود.»

وی ادامه داد: «بعد از مراسم اختتامیه نیز برنامه شام در تفرجگاه «بند» ارومیه خواهد بود که به‌جز مهمانان جشنواره، اهالی فرهنگ و ادب شهرستان ارومیه نیز برای این ضیافت دعوت شده است.»

جشنواره دهم شعر و داستان جوان سوره به‌جز تغییراتی که در اجرای برنامه‌های خود نسبت به سال‌های گذشته داشت، در حوزه تبلیغات و اطلاع‌رسانی این رویداد فرهنگی نیز حرکت روبه‌شده را شاهد بود. تهیه و ساخت تیزر حرفه‌ای توسط یکی از هنرمندان نام‌اشنا و کارگردان سینمای کشور، خود نشان از آن داشت که اهمیت جشنواره تاجه میزان مورد توجه مسؤولان حوزه هنری قرار داشته است. «مجید توکلی»، فیلمساز و نویسنده، ساخت تیزر جشنواره دهم را به عهده داشت که این تیزر به‌جز بخش از شبکه‌های استان در مراسم اختتامیه جشنواره نیز به نمایش درآمد. حضور خبرنگاران دعوت‌شده از رسانه‌ها و مطبوعات از جمله شبکه یک صداوسیما، خبرگزاری‌های فارس، مهر، ایسنا و تعدادی از روزنامه‌ها باعث شد تا پوشش بسیاری مطلوبی توسط اصحاب رسانه از این جشنواره شود. توزیع بسته‌های فرهنگی که توسط مرکز محافل و جشنواره‌ها تهیه شده بود، هنگام برگشت مهمانان به ایشان اهدا شد. در ادامه گفت‌وگویی مدیر روابط عمومی ارومیه را در این زمینه می‌خوانید:

مدیر روابط عمومی حوزه هنری استان آذربایجان غربی، فعالیت‌های اهالی رسانه این استان را در زمینه پوشش اخبار مربوط به جشنواره، همچنین برنامه‌های حوزه هنری استان تشریح کرد.

«درباره علیزاده» در گفت‌وگو با پایگاه خبری حوزه هنری با بیان اینکه از دو ماه قبل برگزاری جشنواره شعر و داستان جوان سوره در شهر ارومیه قطعی شد، اظهار داشت: «از همان زمان نسبت به تهیه خبر و پوشش هر گونه اتفاقی درباره این جشنواره اقدام کردیم و با اطلاع‌رسانی به روزنامه‌ها، هفته‌نامه‌ها و خبرگزاری‌های استانی، فضای رسانه‌ای مطلوبی را برای مخاطبان محیا ساختیم.»

وی ادامه داد: «طی نشست با حضور مدیرکل روابط عمومی و امور بین‌الملل حوزه هنری در حوزه هنری آذربایجان غربی، اهالی رسانه این استان در جریان جزئیات برگزاری این جشنواره قرار گرفتند.»

شجاعتی با بیان اینکه هر شماره از سیمرغ دارای یک پرونده موضوعی است، گفت: در این پرونده‌ها ادبیات کودک و نوجوان با ادبیات طنز و ادبیات انقلاب پرداخته شده است و قصد داریم در آینده به موضوعاتی چون زنان داستان‌نویس در شماره شهریور، شعر و داستان مدرسه‌ای در مهر ماه، شعر و داستان مدرن و پست‌مدرن در آبان ماه بپردازیم و از دوستان درخواست می‌کنیم آثار مربوط به این موضوعات را برای ما ارسال کنند. وی پرداختن به ادبیات در استان‌ها را از مهم‌ترین وظایف سیمرغ خواند و خاطر نشان کرد: دشمنان نویسندگان و شاعران جوان سرمایه‌های سیمرغ هستند که اگر از کمک‌ها و ارسال آثارشان دریغ کنید، سیمرغ چیزی برای ارائه نخواهد داشت.

وی در پایان سخنانش خطاب به نویسندگان و شاعران جوان حاضر در دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره تصریح کرد: سیمرغ بستری را برای انتشار آثار جوانان استانی که سرمایه‌های این کشور هستند فراهم آورده و جوانان می‌توانند به‌سادگی از این امکان برای معرفی خود و آثارشان استفاده کنند. در ادامه این نشست محمد مهدوی شجاعتی دبیر بخش داستان‌نشریه تخصصی سیمرغ نیز در این جلسه بر رویکردها و سیاست‌های کلان این نشریه در معرفی نویسندگان و شاعران متعهد و انقلابی تأکید کرد و گفت: سیمرغ قصد دارد اهداف کلی حوزه هنری را تبیین کند.

این داستان‌نویس گفت: سیمرغ بخشی با ادبیات بین‌الملل دارد و دوستان می‌توانند آثار پژوهشی و ترجمه‌هایشان را به هر زبانی باشد به دفتر این نشریه ارسال کنند تا در سیمرغ مورد استفاده قرار گیرد.

ادبیات را کارشناسی کنیم؛ نه داوری

محمدعلی بهمنی، شاعر معاصر و مهمان ویژه جشنواره

ساختار در هنر جاری است

شعر جوان از عصر خودش انرژی خوبی گرفته که این انرژی اگر چه گاهی ممکن است فراتر از ظرفیت جوانان باشد و آنها را دچار سرگیجه کند، ویژگی مثبتی به شعرشان بخشیده و تحسین برانگیز است. جوان امروز نه تنها از اقلیم فراتر رفته، بلکه ادبیات کهن ما را رو به تکامل می برد. اجازه ورود بسیاری واژگانی که این نسل جسورانه به خودش داده، آنان را به کشف و دریافت رهنمون ساخته است. این همان کاری است که مولانا در اشعار خود می کرد: «خانه دل باز کیوتر گرفت /

همهمه و بفرغیو در گرفت» اما چون پس از مولانا نسل های ادامه دهنده ای در این مقوله نداشته ایم، ذخیره ما فقط خود مولانا است. با توجه به آنکه ضعف و قوت هنر را هیچ گاه نمی توان بیان کرد، هر چه در این مورد گفته شود، پسند و سلیقه شخصی است؛ بنابراین گفت و گو درباره ضعف و قوت شعر جوان از همین زاویه (پسند شخصی) صورت می گیرد؛ حتی «ساختار» در هنر جاری است و به طرف کمال خودش در حرکت است؛ یعنی ایستاد و قابل تعریف نیست که بر اساس آن تعریف بتوان ضعف و قوت آن را تعیین کرد. رودخانه ای که سرانجام باید به دریا بریزد، هم به آسیب هایی دچار و هم رویش هایی را سبب می شود. ساختار در هنر نیز چنین وضعیتی دارد.

داوری شعر، نوعی پسند است

داوران در شعر برخی باید ها و نبایدهای دیکته شده و بیان نشده ای دارند؛ یعنی باورهای پیش اندیشیده ای که معیار نمره دهی آنان بر شمرده می شود. خوشا به جوانانی که داورانشان «پسند معاصر» تری داشته باشند. دعوت برای داوری از منی که ممکن است آشنایی چندانی با نسل جوان نداشته باشم، به این دلیل است که جوان شاید به حرمت موی سفید من، اعتراض مستقیمی برای من نداشته باشد؛ مثلاً ممکن است بنا به خلق و خو و پسند خود برخی واژه های مورد استفاده جوان را دوست نداشته باشم؛ بنابراین داوری ام را بر اساس پسند نسل خودم اعمال می کنم.

احتمال دارد بتوانم داور خوبی برای نسل خودم باشم که البته این هم یک ادعاست؛ چرا که داور باانصاف وجود دارد، ولی مشکل اینجاست که نمی تواند به انصاف داوری کند، به این دلیل که شرایط پیرامونی به او

این اجازه را نمی دهد. همیشه در داوری ها -چه جشنواره های داخلی و چه جوایز بزرگ ادبی دنیا- تردیدی وجود دارد و بسته به شرایط پیرامونی است.

ممکن است شاعری، ذهن کاشفی داشته باشد و فقط نتوانسته باشد، کشف خود را به خوبی بیان کند؛ همچنین ممکن است کسی توانسته باشد به سلامت کاری را اجرا کند، اما هیچ کشفی در آن وجود نداشته باشد. وقتی ناچاریم کاری را که زیباست و درک و توانمندی، پشت آن است، به دلیل گستاخی های زبانی و عریانی های کلامی حذف کنیم یا بخواهیم خالق اثر برخی قسمت ها را با شرایط سازگار کند، به همین معنی است که داوری به انصاف ممکن نیست.

داوری نیازمند چشم ناظر است

اساساً چیزی که می تواند به ادبیات کمک کند، کارشناسی است؛ نه داوری یا ممیزی. در دنیا هر اثر ادبی ای پس از آفرینش، برای کارشناسی ادبی به ویراستار سپرده می شود. ویراستاری به معنی دست بردن به محتوای اثر نیست، بلکه علامت گذاری ها و... است که برای هر کار هنری ای لازم می باشد. ولی داوری که بناسبت به کار ما معدل بدهد و این معدل در مقابل معدل های دیگر قرار گیرد تا آنجا که خدایی ناکرده موجب سر خوردگی بعضی شود، طبیعی است که اعتراض درستی را برمی انگیزد و به جز عصیبت، بهره دیگری ندارد.

آنچه داوری گفته می شود، همانند داوری در بازی فوتبال است که در برابر چشمان تماشاچیان صورت می گیرد و با کوچک ترین اشتباهی اعتراض همگان را برمی انگیزد؛ بنابراین فرایند داوری باید در رسانه های گوناگون بازتاب داده شود تا از دقت و انصاف لازم بهره مند گردد. ■

تربیت محافل شعری

اسماعیل امینی، شاعر و طنزپرداز معاصر و مهمان ویژه

صادقانه و بی پروا

شعر جوان در کشف راه های پیموده نشده، جسور است که اگر چه گاهی کاستی هایی ایجاد می کند، ذخایر ارزشمندی را به گنجینه شعر ما می افزاید؛ به همین دلیل طی کردن این فرایند و دستاوردهای آن با وجود تلفاتی که در شعر موجب می شود، می ارزد؛ در عین حال با همه قوت و ضعف ها از نظر فنی و... صادقانه است. این شعر به دلیل فاصله با ادب رسمی (نه متون ادبی، بلکه ادبیات رایج در تعارفات و گفت و گوهایی رسمی) جهان را بی پروا تر و بی پیرایه تر می بیند؛ ویژگی ای که در شعر شاعران حرفه ای در سنین بالاتر کمتر دیده می شود. شعر جوانی که شاعر است (نه کسانی که تقلید می کنند یا تفننی شعر می گویند) بیانگر روح و وجود خود اوست و او از طریق شعر خود را می جوید؛ جست و جویی که بر اساس اغراض، مصالح و منافع نیست و به دنبال حقیقت است؛ بنابراین حتی اگر به خطا هم برود، نیکوست.

همه توانمندی های زبان

برای کسی که تازه شروع به کار می کند، برخی کاستی های فنی طبیعی است؛ مثلاً پرگویی یا سطحی نگری یا تأثیر پذیری از موج های رسانه ای (چه داخلی و چه خارجی). اما پس از پخته تر شدن متوجه می شوند که امواج تبلیغی و رسانه ای نیست که نگاه ما را به جهان می سازد و نباید پیر و آنها بود. جوان طبعاً به دلیل مکاشفه ای که در کلمات و شعر دارد و مطالعاتش به نگاه خود دست پیدا می کند. درست است که زبان شعر از همه سطح های زبانی (زبان گفت و گوی روزمره، زبان مطبوعاتی و زبان کتاب) برای بیان خود کمک می گیرد؛ اما

حتماً شاعر این هوشمندی را دارد که زبان، همه سرمایه اوست؛ یعنی نمی تواند این زبان سست شتابزده ای که در مطبوعات زرد وجود دارد، دستمایه شعر خود سازد. او باید به همه توانمندی های زبان توجه کند؛ البته بعدها که مطالعات بچه ها بیشتر می شود، خودبه خود این اتفاق رخ می دهد و پس از مدتی، زبانشان پیراسته تر می شود.

نمی توان گفت همه در مطالعه کردن کم حوصله اند؛ اما حقیقت این است که مطالعه سطحی و سبک (روزنامه، مجله، وبلاگ و...) جای مطالعه عمیق و سنگین را گرفته است که اثر آن در شعر، داوری شعر و حتی نگاه انسان به جهان هم بروز می کند. این مطالعه، چندان مطالعه به شمار نمی آید و در واقع تورق است؛ چرا که اصلاً آن مطلب هم برای تعمق و تأمل نوشته نمی شود و مصرف آن روزانه است.

جرقه نبوغی که زود خاموش می شود

فقط بخشی از تعلیمی که شاعر می بیند، تکنیکی است، بخش عظیمی از آن از زندگی و بودن با مردم به دست می آید. این بخش به او می گوید که چه چیزی به لحاظ ارزش های انسانی، جای گفتن دارد و باید نگرانش بود. در ترانه های ما به جز مفاهیم زشتی و زیبایی و پرداختن به یک «تو» می مجهول چه چیزی یافت می شود؟ آیا این برای قضاوت روی ادبیات بره های از تاریخ یک کشور کم نیست؟ آیا سطح دغدغه جوان ما همین قدر است؟ یا جوان تابع موج های رسانه ای باشد و ببیند رسانه چه می گوید و بر اساس همان شعر بسراید؟

این نشان می دهد که ما چندان موفق نبوده ایم. باید بیش از آنکه به برپایی جشنواره بپردازیم، به تربیت محافل شعری بها دهیم. در

قدیم در هر شهری، بزرگ تری بوده که شاگردان را دور خود جمع می کرده است. در این محافل به جای آنکه بحث بر سر جلب نظر داور جشنواره باشد، رقابت با همدیگر

برای ارتقا یافتن پیش می آمد.

شاعری با سلوک و تجربه کردن

و آموختن و رنج کشیدن است

که کمال پیدا می کند؛ نه با

رتبه آوردن در جشنواره ها.

جشنواره فقط سوق دهنده

و انگیزه ایجاد کننده است و

در اثر آن جرقة نبوغی شکل

می گیرد که ممکن است زود

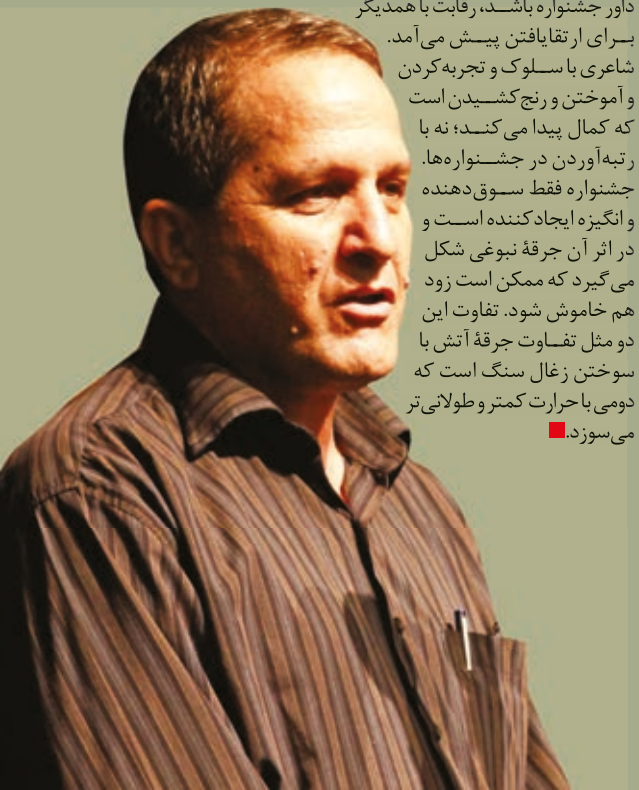
هم خاموش شود. تفاوت این

دو مثل تفاوت جرقة آتش با

سوختن زغال سنگ است که

دومی با حرارت کمتر و طولانی تر

می سوزد. ■

ترجمه نیازمند نگاهی نو است

پایان داستان یکی بود یکی نبود

در دومین روز از برگزاری دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره، کارگاه تخصصی ادبیات کودک و نوجوان برگزار شد.

جشنواره شعر و داستان جوان سوره این نشست تخصصی را با حضور محمدرضا بایرامی (نویسنده)، حسین فتاحی (نویسنده و مدرس داستان نویسی)، احمد خدادوست (شاعر کودک و نوجوان)، بهناز ضرابی زاده (نویسنده) و برگزاریدگان جشنواره برگزار کرد.

جلسه با قرائت دو داستان کوتاه از فاطمه نفری و سیده فاطمه موسوی دو نویسنده جوان، آغاز شد. سپس اساتید حاضر به نقد و بررسی آثار قرائت شده پرداختند.

در این نشست خدادوست خطاب به نویسندگان حوزه ادبیات کودک به لزوم رعایت خلاصه نویسی و انتخاب موضوعات بدیع و نو در شعر و داستان اشاره کرد.

همچنین حسین فتاحی گفت: نویسنده می تواند در داستان هایش از تکرار فاصله بگیرد به شرطی که نگاه جدید و حرف جدیدی برای گفتن داشته باشد.

بهناز ضرابی زاده نیز عنوان کرد: نوع نگارش و قلم نویسندگان جوان در روایت قصه های دینی باید حتی برای مخاطبان غیر مسلمان گیرا و جذاب باشد به طوری که مخاطب غیر مسلمان نیز بتواند با داستان ارتباط برقرار کند وی ادامه داد: داستان های دینی باید با قلمی جهان شمول نوشته شده و برای هر گونه از مخاطبان از لحاظ احساسی قابل درک باشد. در پایان این نشست احمد خدادوست، شاعر پیشکسوت حوزه کودک و نوجوان به درخواست محمدرضا بایرامی، به عنوان حسن ختام چند اثر خود را قرائت کرد:

باد، همکار پدر

باد جارو میکشد / کوچه ها را تند و تیز
از تلاشش واقعا / کوچه هایم شد تمیز
من در این فکرم که باد / یک سپهر خنده روست
می شود مثل پدر / با تمام کوچه دوست

مطمئن هستم که هست / باد، همکار پدر
چون که هستند این دوتا / در محله رفتگر
«احمد خدادوست»

کفشدوزک

کفشدوزک جان سلام / کفش هایم تازه نیست
کفش بابایم که با / پای من اندازه نیست

کفش هایم کهنه اند / کهنه و بی رنگ و رو
تا بپوشم می برند / راحت از من آبرو

کفشدوزک جان بیا / مشکلم را چاره کن
خنده را مهمان این / کودک بیچاره کن
«احمد خدادوست»

وی همچنین افزود: مترجمان باید پس از مطالعه و آگاهی از فرهنگ های مختلف، برداشت های خود را برانیزه کنند، همچنانکه جلال آل احمد نیز زبان چکشی و کوبنده خود را از آثار برخی نویسندگان فارسی وام گرفته و فقط سبک قابل استفاده توسط آل احمد مورد توجه نیست بلکه اندیشه ایرانی که در این آثار لحاظ شده قابل تامل است.

مترجم باید با دغدغه های ادبی کشور مبدأ آشنا شود

ناصر فیض، مترجم ادبیات ترکی استانبولی نیز در ادامه نشست تخصصی ترجمه گفت: نویسنده و شاعر بودن مترجم در ترجمه آثار ادبی بسیار تاثیر گذار است و از یک مترجم تنها بر گرداندن اثر به زبان مقصد، توقع نمی رود بلکه دریافت های احساسی اثر نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

فیض ادامه داد: مترجم باید فرهنگ، دغدغه و تاریخچه ادبی کشور مبدأ آشنا باشد و بداند که شاعران نقاط دیگر دنیا چه عقایدی در خصوص مسائل پیرامون خود دارند و برداشت آنها از اتفاقات مختلف چگونه است.

وی با بیان اینکه ارزش ها و ضارزش های هر ملت با ملت دیگر متفاوت است، تصریح کرد: ارزیابی ارزش ها و ضارزش های هر قوم کار ترجمه رادشوار می کند و مترجمان باید به این دغدغه جوامع توجه کنند تا بتوانند آثار قابل قبولی را ارائه دهند.

محدودیت های زبان فارسی ترجمه را مشکل مواجه می کند

بهروز سپیدنامه، مترجم ادبیات عرب دیگر سخنران این نشست با اشاره به دسته بندی مترجمان کشور گفت: در حال حاضر دو دسته مترجم در کشور وجود دارند، یک دسته مترجمانی که به واسطه زبان مادری خود به زبان مقصد آشنایی کامل دارند و باز پروبلم های زبان مورد نظر آشنا هستند و دسته دیگر که به واسطه تحصیلات آکادمیک به یادگیری زبان دیگر به جز زبان اصلی خود پرداخته اند.

وی لغزش های ترجمه در آثار دسته دوم را نمایان تر دانست و ادامه داد: مترجمان برای ترجمه آثار ادبی فقط با متن مواجه هستند و در این مواجهه امکان خطا وجود دارد.

سپیدنامه با اشاره به مشکلات ترجمه تصریح کرد: محدودیت های زبان فارسی، ابهام های زبانی و وجود اطلاعات منحصر به فرد هر زبان موجب می شود که مترجم را با مشکل مواجه کند.

این مترجم افزود: عدم آشنایی مترجمان با فرهنگ جامعه ای که نویسنده در آن زیسته سبب ایجاد مشکلاتی برای ترجمه آثار می شود، اصطلاحات در قرارگاه فرهنگی خود دارای معنی و پیشینه هستند که ممکن است توسط ترجمه لغت به لغت این معنا به درستی منتقل نشود. ■

ترجمه الزامات و مشکلات خاص خود را دارد و ترجمه آثار ادبی نیازمند الزامات و خاصیت های مختص به خود است. به همین سبب جشنواره شعر و داستان جوان سوره برای اینکه بتواند دغدغه موضوع ترجمه را با جوانان مطرح کند، نشست تخصصی ترجمه را در دومین و آخرین روز جشنواره با حضور موسی بیدج، ناصر فیض و بهروز سپیدنامه برگزار کرد. در این کارگاه سعی بر آن بود که ترجمه با نگاه نویی برای مخاطبان تشریح شود.

مترجمان برداشت های خود را از متون دیگر ایرانیزه کنند

موسی بیدج، مترجم ادبیات عربی در ابتدای این نشست گفت: در این نشست با توجه به جوان بودن مخاطبان و عدم تسلط کامل آنها بر یک زبان دیگر، سیر تحول ترجمه، ضرورت های یادگیری زبان دیگر به جز زبان اصلی و آسیب شناسی ترجمه بررسی خواهیم کرد و تلاش می کنیم شاعران و نویسندگان جوان را به اصول ترجمه آگاه سازیم و آنها را به یادگیری زبان دیگر تشویق کنیم.

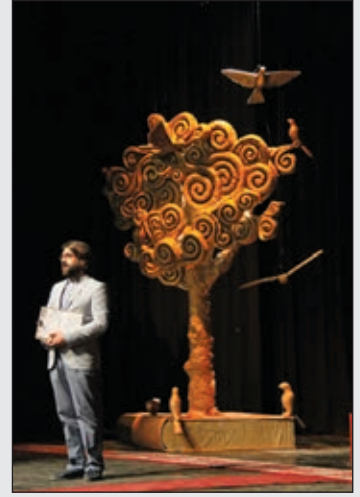
وی با اشاره به تاریخچه ترجمه در ایران اظهار داشت: آنچه به تاریخچه ترجمه مربوط است به قبل از آفرینش خط بازمی گردد و در این رابطه می توان به کتیبه های تخت جمشید اشاره و آن را جزء اولین متون ترجمه شده تلقی کرد.

این مترجم با بیان اینکه زبان فارسی باستان، آکادمی و عیلامی نشان از وجود مترجمان مختلف در آن دوره زمانی دارد، تصریح کرد: اوج گیری ترجمه از سال ۱۳۰۰ به بعد اتفاق افتاد و از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰ بسیاری از زبان های ادبیات فرانسه در ایران ترجمه شد و این افزایش آثار ترجمه شده علاوه بر محاسن، معایبی نیز به همراه داشت و موجب پیدایش آثاری سطحی در کشور شد. بیدج با اشاره به ورود ادبیات انگلیسی و امریکایی به کشور بعد از کودتای ۲۸ مرداد، بیان کرد: با ورود ادبیات انگلیسی به کشور از سال های ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ سالانه ۵۰ اثر در ایران ترجمه می شد، در این فراوانی ترجمه ها آثار شتاب زده ای نیز پدیدار شد که نه تنها به ترجمه خدمت نکرد بلکه در حق فرهنگ و ادبیات ایران خیانت نیز کرد.

این شاعر در ادامه با تاکید بر ضرورت ترجمه اضافه کرد: ترجمه آثار متفاوت جهان باعث می شود که با فرهنگ ها، دغدغه ها، احساسات و مشخصات تاریخی جوامع دیگر آشنا شویم.

وی ادامه داد: هم ذات پنداری با شخصیت هایی که در داستان های نویسندگان دیگر ایجاد می شود باید از سوی مترجمان مورد توجه قرار گیرد.

بیدج با اشاره به فواید ترجمه برای اهل قلم و شاعران و نویسندگان جوان، خاطر نشان کرد: تصویر پردازی، زاویه دید، نگاه، پرداخت موضوع و ایده در آثاری که ترجمه می شود باید مورد توجه نویسندگان جوان قرار گیرد.

www.hhnews.ir

پایگاه خبری حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی

www.hozehonari.com

سایت رسمی حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی

www.adabefarsi.ir

سایت رسمی مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری

ویژه‌نامه شبکه هنر (دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره) شماره سوم ۲۸ تیرماه ۱۳۹۱

عکس: فاطمه نوفلی، فؤاد اشتری، فتاح ذینوری
حروفچین: حدیثه عبدالحسینی
با سپاس از همکاری:

مرکز محافل و جشنواره‌های حوزه هنری، مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری
حوزه هنری آذربایجان غربی، اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل حوزه هنری
و تشکر از همراهی:

علی قربانی، محمدرضا زنگنه، کمال شفیعی، علیرضا نوروزی، داریوش علیزاده
محمد زرویی، هادی علیزاده، سیدعلیرضا میرزا مصطفی، مهدی سلیمانی

صاحب امتیاز: حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی
زیر نظر: حبیب ایل‌بیگی، مدیر کل روابط عمومی و امور بین‌الملل حوزه هنری
سردبیر: سیدمرتضی دارابی
تحریریه: لیدا بابابت، مریم گل‌باز، پروین طالبیان، فاطمه نوفلی، مینا صمدی
گرافیک و صفحه‌آرایی: علی‌اکبر محمدخانی
مدیر اجرایی: لیدا بابابت
ویراستاری: مریم گل‌باز
نمونه‌خوانی: حدیثه عبدالحسینی